

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 2010 r.

w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Publiczne przedszkola, szkoły i placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3, 3a, 5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwane dalej „placówkami”, udzielają i organizują uczniom uczęszczającym do przedszkoli, szkół i placówek, ich rodzicom oraz nauczycielom pomoc psychologiczno-pedagogiczną na zasadach określonych w rozporządzeniu.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o przedszkolu, należy przez to rozumieć także oddział przedszkolny zorganizowany w szkole podstawowej.

§ 2. 1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991.

rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, wynikających w szczególności:

- 1) z niepełnosprawności;
- 2) z niedostosowania społecznego;
- 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 4) ze szczególnych uzdolnień;
- 5) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
- 6) z zaburzeń komunikacji językowej;
- 7) z choroby przewlekłej;
- 8) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 9) z niepowodzeń edukacyjnych;
- 10) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi;
- 11) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w przedszkolu, szkole i placówce rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów.

§ 3. Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

§ 4. 1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły i placówki.

2. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce zadania z zakresu pomocy

psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowi, zwani dalej „specjalistami”.

3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- 1) rodzicami uczniów;
- 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi;
- 3) placówkami doskonalenia nauczycieli;
- 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 5. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

- 1) ucznia;
- 2) rodziców ucznia;
- 3) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem;
- 4) poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej;
- 5) asystenta edukacji romskiej;
- 6) pomocy nauczyciela.

§ 6. 1. W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana uczniom w formie:

- 1) klas terapeutycznych;
- 2) zajęć rozwijających uzdolnienia;
- 3) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
- 4) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;

- 5) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej - w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych;
 - 6) porad i konsultacji.
2. W przedszkolu i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana uczniom w formie:
- 1) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
 - 2) porad i konsultacji.
3. W placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana uczniom także w formie zajęć rozwijających uzdolnienia.
4. W przedszkolu, szkole i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń.

§ 7. 1. Klasy terapeutyczne organizuje się dla uczniów wykazujących jednorodne lub sprzężone zaburzenia, wymagających dostosowania organizacji i procesu nauczania do ich specyficznych potrzeb edukacyjnych oraz długotrwałej pomocy specjalistycznej.

2. Klas terapeutycznych nie organizuje się w szkołach specjalnych.

3. Zajęcia w klasach terapeutycznych prowadzą nauczyciele właściwych zajęć edukacyjnych.

4. Nauczanie w klasach terapeutycznych jest prowadzone według realizowanych w danej szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

5. Liczba uczniów w klasie terapeutycznej wynosi do 15.

6. Klasy terapeutyczne organizuje się z początkiem roku szkolnego.

7. Do klas terapeutycznych, za zgodą organu prowadzącego szkołę, w ramach posiadanych środków, mogą uczęszczać uczniowie innej szkoły, z uwzględnieniem przepisów art. 17 ust. 2 - 3a ustawy.

8. Objęcie ucznia nauką w klasie terapeutycznej wymaga opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

§ 8. Zajęcia rozwijające uzdolnienia organizuje się dla uczniów szczególnie uzdolnionych oraz prowadzi się przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Liczba uczestników zajęć wynosi do 8.

§ 9. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć wynosi do 8.

§ 10. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć wynosi do 5.

§ 11. Zajęcia logopedyczne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę. Liczba uczestników zajęć wynosi do 4.

§ 12. Zajęcia socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne. Liczba uczestników zajęć wynosi do 10.

§ 13. 1. Godzina zajęć rozwijających uzdolnienia i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych trwa 45 minut, a godzina zajęć specjalistycznych - 60 minut.

2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć specjalistycznych w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć.

§ 14. Zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz zajęcia specjalistyczne prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie dla rodzaju prowadzonych zajęć.

§ 15. Nauka ucznia w klasie terapeutycznej oraz udział ucznia w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i zajęciach specjalistycznych trwa do czasu zlikwidowania opóźnień w uzyskaniu osiągnięć edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego lub złagodzenia albo wyeliminowania zaburzeń stanowiących powód objęcia ucznia daną formą pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 16. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej organizuje się w celu wspomaganie uczniów gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy. Zajęcia prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

§ 17. Porady i konsultacje dla uczniów oraz porady, konsultacje, warsztaty i szkolenia dla rodziców uczniów i nauczycieli prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.

§ 18. 1. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą działania pedagogiczne mające na celu:

- 1) rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, oraz zaplanowanie sposobów ich zaspokojenia, w tym:
 - a) w przedszkolu – obserwację pedagogiczną zakończoną analizą i oceną gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna),
 - b) w klasach I-III szkoły podstawowej – obserwacje i pomiary pedagogiczne mające na celu rozpoznanie u uczniów ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się,

- c) w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej – doradztwo edukacyjno-zawodowe;
 - 2) rozpoznanie zainteresowań i uzdolnień uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, oraz zaplanowanie wsparcia związanego z rozwijaniem zainteresowań i uzdolnień uczniów.
2. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista informuje o tym niezwłocznie dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki.

§ 19. 1. Planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, jest zadaniem zespołu składającego się z nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych oraz specjalistów, prowadzących zajęcia z uczniem, zwanego dalej „zespołem”.

2. Zespół tworzy dyrektor przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy:

- 1) dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej - niezwłocznie po otrzymaniu orzeczenia lub opinii;
- 2) dla ucznia, o którym mowa w § 18 ust. 2, który nie posiada orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt 1 - niezwłocznie po przekazaniu przez nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę informacji o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

3. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, wyznacza osobę koordynującą pracę zespołu. Pracę kilku zespołów może koordynować także jedna osoba.

§ 20. 1. Do zadań zespołu należy:

- 1) ustalenie zakresu, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej z uwagi na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne, w tym szczególne uzdolnienia;
- 2) określenie zalecanych form, sposobów i okresu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, a w przypadku ucznia posiadającego orzeczenie lub opinię, o których mowa w § 19 ust. 2 pkt 1 - także z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu lub opinii;
- 3) zaplanowanie działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposobu ich realizacji – w przypadku ucznia gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej.

2. W przypadku, o którym mowa w § 28 ust. 3, zespół może określić zalecane formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej także na podstawie informacji zawartych w karcie indywidualnych potrzeb ucznia, o której mowa w § 27 ust. 1, przekazanej przez przedszkole lub szkołę, do której uczeń uczęszczał.

§ 21. 1. Dyrektor przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, na podstawie zaleceń zespołu, o których mowa w § 20 ust. 1 pkt 2, ustala dla ucznia formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane. Wymiar godzin zajęć, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2-5 i ust. 2 pkt 1, ustala się z uwzględnieniem godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾).

2. O ustalonych dla ucznia formach, sposobach i okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i Nr 247, poz. 1821, z 2008 r. Nr 145, poz. 917 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 1, Nr 56, poz. 458, Nr 67, poz. 572, Nr 97, poz. 800, Nr 213, poz. 1650 i Nr 219, poz. 1706.

pomocy będą realizowane, dyrektor przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, niezwłocznie informuje na piśmie rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia.

3. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, ustalone przez dyrektora przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, są uwzględniane w indywidualnym programie edukacyjno – terapeutycznym, opracowanym dla ucznia na podstawie przepisów w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych albo przepisów w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach.

§ 22. 1. Zespół, na podstawie ustalonych przez dyrektora przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, form, sposobów i okresu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiaru godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, opracowuje dla ucznia, z wyjątkiem ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, plan działań wspierających zawierający:

- 1) cele do osiągnięcia w zakresie, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 2) działania realizowane z uczniem w ramach poszczególnych form i sposobów udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) metody pracy z uczniem;
- 4) zakres dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, o którym mowa w przepisach w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i

słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych;

5) działania wspierające rodziców ucznia;

6) w zależności od potrzeb, zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

2. Zespoły utworzone dla uczniów mających jednorodne indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne mogą opracować wspólny plan działań wspierających dla tych uczniów.

3. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zespół, na podstawie ustalonych przez dyrektora przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, form, sposobów i okresu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiaru godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, określa działania wspierające rodziców ucznia oraz, w zależności od potrzeb, zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Ustalenia zespołu są uwzględniane w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowanym dla ucznia na podstawie przepisów, o których mowa w § 21 ust. 3.

§ 23. 1. Zespół dokonuje oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi, w tym efektywności realizowanych zajęć, dotyczącej:

1) danej formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej - po zakończeniu jej udzielania;

2) pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej w danym roku szkolnym - przed opracowaniem arkusza organizacji przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, na kolejny rok szkolny.

2. Na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia, a także na wniosek nauczyciela prowadzącego zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze lub zajęcia specjalistyczne, a w przypadku klasy terapeutycznej - na wniosek wychowawcy

klasy, zespół dokonuje oceny efektywności tych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej przed upływem ustalonego przez dyrektora przedszkola lub szkoły okresu udzielania danej formy pomocy.

3. Dokonując oceny, o której mowa w ust. 1 i 2, zespół określa wnioski i zalecenia dotyczące dalszej pracy z uczniem, w tym zalecane formy, sposoby i okresy udzielania uczniowi dalszej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

4. Na podstawie oceny, o której mowa w ust. 2, dyrektor przedszkola lub szkoły decyduje o wcześniejszym zakończeniu udzielania uczniowi danej formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

§ 24. Zespół podejmuje działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.

§ 25. 1. Spotkania zespołu odbywają się w miarę potrzeb.

2. Spotkania zespołu zwołuje osoba koordynująca pracę zespołu.

§ 26. 1. Rodzice ucznia mogą uczestniczyć w spotkaniach zespołu.

2. O terminie spotkania zespołu dyrektor przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, informuje rodziców ucznia.

3. W spotkaniach zespołu mogą także uczestniczyć:

1) na wniosek dyrektora przedszkola, szkoły i placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy - przedstawiciel poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej;

2) na wniosek rodzica ucznia - inne osoby, w szczególności lekarz, psycholog, pedagog, logopeda lub inny specjalista.

4. Osoby biorące udział w spotkaniu zespołu są obowiązane do nieujawniania spraw poruszanych na spotkaniu zespołu.

§ 27. 1. Zespół zakłada i prowadzi kartę indywidualnych potrzeb ucznia, zwaną dalej „kartą”. Karty nie zakłada się dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

2. Karta zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko ucznia;
 - 2) nazwę przedszkola lub szkoły oraz oznaczenie grupy lub oddziału, do którego uczeń uczęszcza;
 - 3) informację dotyczącą:
 - a) orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej – z podaniem numeru i daty wydania orzeczenia lub opinii,
 - b) potrzeby objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną stwierdzonej w wyniku przeprowadzonych działań pedagogicznych, o których mowa w § 18 ust. 1;
 - 4) zakres, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej z uwagi na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne;
 - 5) zalecane przez zespół formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - 6) ustalone przez dyrektora przedszkola lub szkoły formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane;
 - 7) ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - 8) terminy spotkań zespołu;
 - 9) podpisy osób biorących udział w poszczególnych spotkaniach zespołu.
3. Informację, o której mowa w ust. 2 pkt 6, wpisuje do karty dyrektor przedszkola lub szkoły oraz umieszcza datę i podpis.
4. Po każdym spotkaniu zespołu kartę przedstawia się dyrektorowi przedszkola lub szkoły.

§ 28. 1. Kartę dołącza się do dokumentacji badań i czynności uzupełniających, o której mowa w przepisach w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne

przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.

2. Po zakończeniu uczęszczania przez ucznia do przedszkola, po ukończeniu przez ucznia szkoły oraz w przypadku przejścia ucznia do innego przedszkola lub szkoły, rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń otrzymują oryginał karty. W dokumentacji, o której mowa w ust. 1, pozostaje kopia karty.

3. Za zgodą rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia, dyrektor przedszkola lub szkoły, do której uczeń uczęszczał, przekazuje kopię karty do przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, do której uczeń został przyjęty.

§ 29. Do zadań pedagoga i psychologa w przedszkolu, szkole i placówce należy ponadto:

- 1) prowadzenie badań i działań diagnostycznych dotyczących poszczególnych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, a także wspieranie mocnych stron uczniów;
- 2) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz realizacja różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym poszczególnych uczniów;
- 3) prowadzenie terapii indywidualnej i grupowej.

§ 30. Do zadań logopedy w przedszkolu, szkole i placówce należy ponadto:

- 1) prowadzenie badań wstępnych w celu ustalenia stanu mowy uczniów, w tym mowy głośnej i pisma;
- 2) diagnozowanie logopedyczne oraz, odpowiednio do jego wyników, udzielanie pomocy logopedycznej poszczególnym uczniom z trudnościami w uczeniu się, we współpracy z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z uczniem;
- 3) prowadzenie terapii logopedycznej indywidualnej i grupowej dla uczniów, w zależności od rozpoznanych potrzeb;

- 4) podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej, w tym współpraca z najbliższym środowiskiem ucznia.

§ 31. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy ponadto:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej;
- 4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

2. W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce, dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.

§ 32. Wsparcie merytoryczne dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce zapewniają poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, oraz placówki doskonalenia nauczycieli.

§ 33. W przedszkolach, gimnazjach i placówkach, szkołach podstawowych specjalnych i szkołach ponadgimnazjalnych specjalnych oraz w oddziałach specjalnych zorganizowanych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych i szkołach ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych pomoc psychologiczno-pedagogiczna na zasadach określonych w rozporządzeniu jest udzielana od roku szkolnego 2011/2012.

§ 34. 1. W terminie do dnia 31 marca 2011 r.:

- 1) dyrektorzy przedszkoli, gimnazjów i placówek, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, szkół podstawowych specjalnych i szkół ponadgimnazjalnych specjalnych oraz szkół podstawowych ogólnodostępnych i szkół ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych, w których zorganizowano oddziały specjalne, utworzą dla uczniów zespoły;
- 2) zespoły wykonają zadania, o których mowa w § 20 ust. 1.

2. W przypadku uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w roku szkolnym 2010/2011, zespoły wykonają zadania, o których mowa w § 20 ust. 1, po dokonaniu oceny efektywności tej pomocy.

3. W terminie do dnia 30 kwietnia 2011 r. dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na podstawie zaleconych przez zespoły form, sposobów i okresów udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ustalą dla uczniów formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin poszczególnych form pomocy udzielanej od roku szkolnego 2011/2012.

4. Niezwłocznie po zatwierdzeniu przez organy prowadzące arkuszy organizacji przedszkoli, szkół i placówek, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na rok szkolny 2011/2012, dyrektorzy poinformują na piśmie rodziców uczniów albo pełnoletnich uczniów o ustalonych dla uczniów formach, sposobach i okresach udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin poszczególnych form pomocy udzielanej od roku szkolnego 2011/2012.

5. W terminie do dnia 30 września 2011 r. zespoły opracują dla uczniów plany działań wspierających realizowane w roku szkolnym 2011/2012.

§ 35. 1. W roku szkolnym 2010/2011 w przedszkolach, gimnazjach i placówkach, szkołach podstawowych specjalnych i szkołach ponadgimnazjalnych specjalnych oraz oddziałach specjalnych zorganizowanych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych i szkołach ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana na zasadach określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w § 39.

2. W roku szkolnym 2011/2012 w gimnazjach, z wyjątkiem gimnazjów specjalnych oraz oddziałów specjalnych zorganizowanych w gimnazjach ogólnodostępnych, może być organizowane nauczanie w klasach wyrównawczych na zasadach określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w § 39.

§ 36. W szkołach podstawowych i szkołach ponadgimnazjalnych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i szkół ponadgimnazjalnych specjalnych oraz oddziałów specjalnych zorganizowanych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych i szkołach ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna na zasadach określonych w rozporządzeniu jest udzielana od roku szkolnego 2012/2013.

§ 37. 1. W terminie do dnia 31 marca 2012 r.:

1) dyrektorzy szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i szkół ponadgimnazjalnych specjalnych oraz szkół podstawowych ogólnodostępnych i szkół ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych, w których zorganizowano oddziały specjalne, utworzą dla uczniów zespoły;

2) zespoły wykonają zadania, o których mowa w § 20 ust. 1.

2. W przypadku uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w roku szkolnym 2011/2012, zespoły wykonają zadania, o których mowa w § 20 ust. 1, po dokonaniu oceny efektywności tej pomocy.

3. W terminie do dnia 30 kwietnia 2012 r. dyrektorzy szkół, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na podstawie zaleconych przez zespoły form, sposobów i okresów udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ustalą dla uczniów formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin poszczególnych form pomocy udzielanej od roku szkolnego 2012/2013.

4. Niezwłocznie po zatwierdzeniu przez organy prowadzące arkuszy organizacji szkół, o których mowa w ust. 1 pkt 1, na rok szkolny 2012/2013, dyrektorzy poinformują na piśmie rodziców uczniów albo pełnoletnich uczniów o ustalonych dla uczniów formach, sposobach i okresach udzielania pomocy psychologiczno-

pedagogicznej oraz wymiarze godzin poszczególnych form pomocy udzielanej od roku szkolnego 2012/2013.

5. W terminie do dnia 30 września 2012 r. zespoły opracują dla uczniów plany działań wspierających realizowane w roku szkolnym 2012/2013.

§ 38. W roku szkolnym 2010/2011 i 2011/2012 w szkołach podstawowych i szkołach ponadgimnazjalnych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i szkół ponadgimnazjalnych specjalnych oraz oddziałów specjalnych zorganizowanych w szkołach podstawowych ogólnodostępnych i szkołach ponadgimnazjalnych ogólnodostępnych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana na zasadach określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w § 39.

§ 39. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114).

§ 40. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2011 r.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, zasady udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Projektowane rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114).

Zasadniczą zmianą jaka zachodzi w nowym rozporządzeniu w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym jest poszerzenie zakresu adresatów pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce. Osobami uprawnionymi do korzystania z pomocy stają się bowiem wszyscy uczniowie, którzy wymagają wsparcia ze względu na rozpoznane indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne. Celem nowego rozporządzenia jest unormowanie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach w sposób umożliwiający zapewnienie każdemu uczniowi kompleksowej oferty pomocy psychologiczno-pedagogicznej „jak najbliżej” ucznia, tj. w środowisku jego nauczania i wychowania - w przedszkolu, szkole, placówce i środowisku rodzinnym (poprzez działania wspierające rodziców). Uczeń powinien mieć zapewnioną zindywidualizowaną pomoc psychologiczno-pedagogiczną, zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz możliwościami psychofizycznymi, rozpoznanymi przez nauczyciela lub specjalistę, prowadzącego zajęcia z uczniem. Rozpoznanie indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia może dotyczyć zarówno trudności w uczeniu się, jak i szczególnych uzdolnień ucznia. Właściwie zorganizowana i udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna w najbliższym środowisku ucznia zapobiegnie m.in. kulturowo-społecznej izolacji rodzin oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. Wdrożenie nowych zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej przyczyni się do zwiększenia szans edukacyjnych uczniów ze

specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zwiększenia efektywności świadczonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jak również podtrzymywania więzi rodzinnych oraz integracji dzieci i młodzieży w społeczności lokalnej.

Na podstawie danych pozyskanych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) można stwierdzić, że obecnie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wymaga wysoki odsetek dzieci i młodzieży. Ponadto, odsetek dzieci i młodzieży objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną wykazuje tendencję wzrostową. Według danych z SIO na dzień 30 września 2008 r., poradnie psychologiczno-pedagogiczne objęły pomocą 12,4% dzieci i młodzieży w wieku do 19 lat, podczas gdy stan na ten sam dzień w 2009 roku wynosił 12,8%. Tymczasem faktyczna liczba dzieci i młodzieży, którym pomoc psychologiczno-pedagogiczna powinna być udzielona jest znacznie większa - są to dzieci i młodzież, które nie trafiły do poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz te, które ze względu na ograniczone możliwości organizacyjno-kadrowe poradni, nie zostały w niej objęte stosowną terapią, a powinny taką pomoc otrzymać w przedszkolu, szkole lub placówce.

Rozwiązania zaproponowane w nowym rozporządzeniu wynikają również z potrzeby usprawnienia rozwiązań w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Potrzeba taka została zidentyfikowana w toku prac grupy ekspertów do spraw specjalnych potrzeb edukacyjnych, powołanych przez Ministra Edukacji Narodowej. W projekcie rozporządzenia wykorzystano ponadto propozycje wypracowane przez Zespół konsultacyjny do spraw poradnictwa i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, powołany w Ministerstwie Edukacji Narodowej na wniosek Związku Zawodowego „Rada Poradnictwa”, który działał w latach 2007-2008. Proponowane rozwiązania uwzględniają także rekomendacje, prośby, opinie i uwagi kierowane do Ministerstwa Edukacji Narodowej przez wiele osób reprezentujących środowiska nauczycieli, rodziców, dyrektorów szkół i partnerów społecznych, a także przez przedstawicieli organów sprawujących nadzór pedagogiczny i organów prowadzących szkoły.

Nowe zasady organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych mają z jednej strony na celu poprawę wykorzystania zasobów kadrowych, w szczególności w zakresie doświadczenia i kompetencji zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach nauczycieli i specjalistów, a z drugiej strony - wdrożenie koncepcji pracy z dzieckiem wymagającym wsparcia i pomocy

psychologiczno-pedagogicznej, uwzględniającej możliwość zindywidualizowanego oddziaływania i wspomagania procesu rozwoju dziecka nie tylko w ramach zajęć specjalistycznych, ale również podczas obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych. Obecnie bowiem w praktyce szkolnej nauczyciel najczęściej pracuje tak samo ze wszystkimi uczniami w danym oddziale. Wprowadzana nowa koncepcja pomocy psychologiczno-pedagogicznej służy indywidualnemu podejściu do każdego dziecka, a co za tym idzie zintensyfikowaniu oddziaływań edukacyjnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych. Innymi słowy, w konstrukcji regulacji rozporządzenia akcentuje się indywidualność ucznia z jego potrzebami, trudnościami i uzdolnieniami.

Należy podkreślić, że projektowane regulacje są również konsekwencją zmian dokonanych w obszarze wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17). W nowej podstawie programowej wychowania przedszkolnego zwraca się uwagę na wspomaganie dzieci w kształtowaniu umiejętności społecznych, rozwoju mowy, rozbudzaniu zainteresowań, rozwoju emocjonalnym i psychoruchowym - niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu oraz w dalszej edukacji. Podkreśla się znaczenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dziecka. Wyniki tych obserwacji powinny pomóc rodzicom, nauczycielom i pracownikom poradni psychologiczno-pedagogicznych w poznaniu stanu gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole, opracowaniu indywidualnego programu wspomaganie rozwoju dziecka, bądź dokonaniu pogłębionej diagnozy związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dziecka. Natomiast zgodnie z nową podstawą kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Niniejsze rozporządzenie zawiera rozwiązania dostosowane do nowej podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Należy zwrócić uwagę, że prace w zakresie nowych zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej były prowadzone równolegle

z pracami nad nowymi rozwiązaniami dotyczącymi organizacji kształcenia specjalnego i integracyjnego, zasad działania poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz zasad oceniania.

Nowe rozporządzenia zostaną wydane w sprawach:

- warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach,
- warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych,
- szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych,
- rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach
- ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

Ponadto zostaną zmienione rozporządzenia w sprawach:

- ramowego statutu publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej,
- warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

Zmiany dotyczące ustanowienia nowych zadań w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub rozszerzenia zakresu już istniejących zadań korespondują ze zmianami wprowadzanymi w powyższych rozporządzeniach. Z uwagi na konieczność uwzględnienia zmian w tym samym czasie we wszystkich wyżej wymienionych rozporządzeniach, będą one wprowadzane równolegle, z wyjątkiem rozporządzenia w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół oraz rozporządzenia w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

1) § 1 - 3 (zakres podmiotowy i przedmiotowy rozporządzenia; definicja pojęcia pomoc psychologiczno-pedagogiczna; dobrowolność pomocy psychologiczno - pedagogicznej)

Przepis § 1 projektu określa zakres podmiotowy i przedmiotowy rozporządzenia. Stosuje się ono do dzieci i młodzieży uczęszczających do publicznych przedszkoli, szkół i placówek, które potrzebują udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także do ich rodziców oraz nauczycieli prowadzących zajęcia w danym przedszkolu, szkole lub placówce. Do organizowania i udzielenia pomocy, na zasadach określonych w rozporządzeniu, obowiązane są publiczne przedszkola oraz oddziały przedszkolne zorganizowane w szkole podstawowej (zgodnie z § 1 ust. 2 ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o przedszkolu, należy przez to rozumieć także oddział przedszkolny), publiczne szkoły oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3, 3a, 5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, tj. placówki oświatowo-wychowawcze (placówki wychowania pozaszkolnego, schroniska młodzieżowe), placówki kształcenia ustawicznego (placówki kształcenia ustawicznego o zasięgu ogólnokrajowym, centra kształcenia ustawicznego), placówki kształcenia praktycznego (centra kształcenia praktycznego), ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, placówki dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze) oraz placówki zapewniające opiekę uczniom pobierającym naukę poza miejscem stałego zamieszkania (bursy, domy wczasów dziecięcych).

W § 2 ust. 1 wskazuje się, na czym polega pomoc psychologiczno-pedagogiczna świadczona wobec uczniów w przedszkolu, szkole i placówce. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, wynikających w szczególności ze szczególnych uzdolnień, z niepełnosprawności, z niedostosowania społecznego, z zagrożenia niedostosowaniem społecznym, ze specyficznych trudności w uczeniu się, z zaburzeń komunikacji językowej, z choroby przewlekłej, z sytuacji kryzysowych

lub traumatycznych, z niepowodzeń edukacyjnych, z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi, wreszcie z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą. Należy zwrócić uwagę, że powyższy katalog indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów nie jest zamknięty. W przepisie wymieniono bowiem potrzeby uczniów, które w ocenie projektodawcy powinny być w pierwszym rzędzie identyfikowane przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów podczas pracy z uczniem, w szczególności podczas prowadzenia zajęć. Takie rozwiązanie nie zwalnia przedszkola, szkoły i placówki z obowiązku obserwacji ucznia pod kątem innych indywidualnych potrzeb, które u danego ucznia mogą pojawić się, choćby w związku ze specyfiką konkretnego, otaczającego go środowiska.

Proponuje się zwrócić szczególną uwagę na ostatnią z przesłanek wymienionych w § 2 ust. 1. Zmieniające się warunki społeczno – ekonomiczne wymagają uwzględniania nowego rodzaju potrzeby, będącej podstawą objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną, jaką są trudności adaptacyjne ucznia związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Nowy kontekst udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom, w porównaniu z dotychczasowymi przepisami, zyskało także wsparcie rodziców uczniów i nauczycieli. Ma ono służyć jak najlepszemu zaspokojeniu potrzeb dzieci i młodzieży, a w konsekwencji zwiększeniu efektywności świadczonej im pomocy psychologiczno-pedagogicznej (§ 2 ust. 2).

W § 3 projektu powtórzono dotychczasowe regulacje, w myśl których korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

2) § 4 i 5 (osoby odpowiedzialne za organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz za udzielanie pomocy uczniom; osoby uprawnione do wystąpienia z inicjatywą udzielenia uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej)

W § 4 ust. 1 projektu, podobnie jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, wskazuje się, że za organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce odpowiedzialny jest dyrektor. Natomiast w § 4 ust. 2 wymienia się pracowników przedszkola, szkoły i placówki, do których zadań należy udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej na zasadach określonych w rozporządzeniu. Są to prowadzący zajęcia z uczniem: nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce, w zależności od potrzeb, zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności, psycholodzy, pedagogzy, logopedzi i doradcy zawodowi (zwani w rozporządzeniu „specjalistami”). Należy podkreślić, że projektodawca nie zamyka katalogu specjalistów, którzy mogą w przedszkolach, szkołach i placówkach wykonywać zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Poza wymienionymi w projekcie specjalistami pomoc psychologiczno-pedagogiczna może być także udzielana przez innych specjalistów, zgodnie ze stwierdzonymi w przedszkolu, szkole i placówce potrzebami dzieci i młodzieży w tym zakresie. Praktyka pokazuje, że często są to specjaliści w zakresie terapii pedagogicznej, posiadający kwalifikacje m.in. do prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (z dysleksją rozwojową), po ukończeniu studiów podyplomowych z zakresu terapii pedagogicznej. Specjalista terapii pedagogicznej przygotowany jest do rozpoznawania ryzyka wystąpienia u dzieci specyficznych trudności w uczeniu się i może wspierać nauczycieli w realizacji tego zadania.

Podobnie jak w dotychczasowych przepisach, w § 4 ust. 3 określa się krąg osób i instytucji, z którymi przedszkole, szkoła i placówka współpracują w udzielaniu uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Są to rodzice uczniów, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, placówki doskonalenia nauczycieli, inne przedszkola, szkoły i placówki, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje działające na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, z którymi współdziałanie ma zwiększać efektywność udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce.

W § 5 projektu określa się osoby mogące inicjować proces, którego efektem jest udzielenie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie przewidzianej rozporządzeniem. Są to: uczeń i jego rodzice, nauczyciele, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjaliści, prowadzący zajęcia z uczniem, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, w tym poradnia specjalistyczna, asystent edukacji romskiej i pomoc nauczyciela. Należy zauważyć, że w porównaniu z dotychczasowymi przepisami, jako osobę mogącą wystąpić z inicjatywą udzielenia uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględniono asystenta edukacji romskiej, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. Nr 214, poz. 1579, z późn. zm.), a także pomoc nauczyciela (pomoc nauczyciela w edukacji dzieci romskich; pomoc nauczyciela w szkolnictwie specjalnym; osoba, o której mowa w art. 94a ust. 4a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty).

Asystenci edukacji romskiej to najczęściej Romowie obdarzeni zaufaniem lokalnych społeczności romskich. Zapewniają wszechstronną pomoc uczniom romskim w kontaktach ze środowiskiem szkolnym, budują pozytywny obraz szkoły i korzyści płynących z wykształcenia, zapewniają wsparcie emocjonalne dla uczniów romskich, pomoc nauczycielom w rozpoznawaniu potrzeb i ewentualnych problemów poszczególnych uczniów, pomagają i mediują w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Do obowiązku asystenta należy również budowa dobrego klimatu między rodzicami uczniów a szkołą, informowanie rodziców o przebiegu nauki, a także kontrola frekwencji uczniów i postępów w nauce. Przewiduje się, że w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowie romscy najczęściej korzystać będą z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, z zajęć terapeutycznych wynikających z trudności adaptacyjnych tych uczniów do nowego środowiska oraz z ich odmienności kulturowej (por. także uchwała nr 209/2003 Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2003 r. w sprawie ustanowienia programu Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce). Pomoc nauczyciela, jako osoba uczestnicząca w procesie edukacji dzieci i młodzieży, ma możliwość zaobserwowania ich specjalnych potrzeb edukacyjnych. Przewiduje się, że w przypadku edukacji dzieci romskich, zadaniem pomocy

nauczyciela będzie głównie współorganizowanie kształcenia. Nauczyciele znający metodykę pracy w grupach zróżnicowanych kulturowo poświęcają szczególną uwagę dzieciom romskim, traktując je, na wczesnym poziomie edukacji, jako dzieci obcojęzyczne i dwukulturowe. Zadaniem pomocy nauczyciela może być m. in. bieżący nadzór nad postępami dzieci w nauce, pomoc w odrabianiu lekcji, stały kontakt z rodziną. Wymienione w projekcie osoby, z inicjatywy których może być uczniowi udzielona pomoc, obejmują zarówno środowisko szkolne jak i rodzinne ucznia.

3) § 6 – 17 (formy, w jakich w przedszkolu, szkole i placówce udziela się uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej)

W § 6 projektu zróżnicowano formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zależności od tego gdzie ma być ona realizowana - w szkole (§ 6 ust. 1 i 4) czy w przedszkolu i placówce (§ 6 ust 2 - 4). Przepis § 6 odzwierciedla dotychczasowe regulacje § 5 ust. 1, 2 i 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Proponowane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki organizuje w konsekwencji działań pedagogicznych podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, którzy są obowiązani poinformować go o rozpoznaniu indywidualnej potrzeby udzielenia uczniowi pomocy. W porównaniu z dotychczasowymi przepisami zrezygnowano z wyodrębnienia zajęć psychoedukacyjnych, jako jednej z form pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Tematyka i forma prowadzonych z rodzicami, np. warsztatów, szkoleń czy spotkań, będzie mogła uwzględniać indywidualne potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne ucznia i odpowiadać zdiagnozowanym problemom lokalnego środowiska, uwzględniając w realizacji funkcjonujące dotychczas zajęcia psychoedukacyjne. Natomiast w odniesieniu do ucznia zajęcia o takim charakterze będą mogły być przeprowadzane w ramach porad i konsultacji. Tak skonstruowane przepisy zapewniają poszerzenie katalogu usług w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględniają autonomię szkoły w podejmowaniu różnego rodzaju

oddziaływać w stosunku do swoich uczniów oraz umożliwiają planowanie współpracy ze środowiskiem domowym dzieci i młodzieży.

W przepisach § 7-17 projektu zawarte są szczegółowe regulacje dotyczące wprowadzonych w § 6 form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, określające sposoby i cele realizacji poszczególnych form oraz osoby odpowiedzialne za prowadzenie poszczególnych rodzajów zajęć (nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych lub specjaliści). Regulując w rozporządzeniu poszczególne rodzaje zajęć zrezygnowano z rozwiązania dotychczasowego rozporządzenia polegającego na określaniu minimalnej liczby uczniów w grupie. Tym samym wprowadza się możliwość obejmowania określoną formą pomocy psychologiczno-pedagogicznej nawet jednego ucznia, jeśli zajdzie taka potrzeba.

W projekcie zrezygnowano z organizowanych na podstawie § 5 ust. 3 dotychczasowego rozporządzenia klas wyrównawczych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Należy zauważyć, że w 2009 r. 1761 uczniów uczęszczało do klas wyrównawczych, natomiast w 2008 r. do tych klas uczęszczało 2 567 uczniów. Innymi słowy, w stosunku do ogólnej liczby uczniów w szkołach podstawowych (w 2009 r. – 2 235 127 uczniów, a w 2008 r. – 2 294 434) i w gimnazjach (w 2009 r. – 1 336 898 uczniów i w 2008 r. – 1 393 877) znikomy odsetek uczniów korzystał z tej formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Rezygnacja z klas wyrównawczych nie oznacza, że uczniom dotychczas uczęszczającym do tych klas nie należy również obecnie zapewnić wsparcia w postaci odpowiedniego do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych rodzaju zajęć. Uczniowie tych klas obecnie będą mogli otrzymać odpowiednie wsparcie w formach, wskazanych w przepisach niniejszego rozporządzenia, które dyrektor szkoły, w ramach swoich kompetencji w tym zakresie, powinien dla nich zaplanować i wdrożyć, przy czym w przypadku, gdy u uczniów występują jednocześnie zaburzenia wymagające dostosowania nauczania do ich specyficznych potrzeb edukacyjnych, powinni oni uczęszczać do klas terapeutycznych zapewniających długotrwałą pomoc specjalistyczną. Należy spodziewać się, że zindywidualizowana pomoc w ramach codziennej pracy z uczniem, zarówno na obowiązkowych, jak i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, przyniesie zamierzone rezultaty. W regulacji przejściowej zawartej w § 35 ust. 2 projektu przewidziano, że do końca roku szkolnego 2011/2012

klasy wyrównawcze mogą być organizowane w gimnazjach na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach.

Realizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z uczniami uczęszczającymi dotychczas do klas wyrównawczych może się odbywać w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły wynikających z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.). Te dodatkowe godziny w tygodniu mogą być także wykorzystane przez nauczycieli do udzielania innych, niż zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, form pomocy, przyczyniających się do wyrównywania szans edukacyjnych uczniów związanych z ich indywidualnymi potrzebami i zainteresowaniami.

W § 6 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 oraz w § 8 uregulowano nową formę pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jaką są zajęcia rozwijające uzdolnienia przeznaczone dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Zajęcia te służyć będą rozwijaniu wybitnych uzdolnień dzieci i młodzieży poprzez np. przygotowywanie uczniów szczególnie uzdolnionych do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zwłaszcza międzynarodowych. Zajęcia te będą odpowiednim sposobem ukierunkowywania wykazywanych przez uczniów uzdolnień oraz inspiracją dla uczniów do samodzielnej twórczej aktywności w dziedzinach, w których wykazują oni szczególne predyspozycje. Przewiduje się, że w formie tych zajęć mogą być podejmowane inicjatywy badawcze, prowadzone obserwacje oraz projektowane i realizowane różnego rodzaju projekty edukacyjne. Osiągnięcia uczniów w olimpiadach i konkursach, także międzynarodowych, świadczą o tym, że indywidualna praca z uczniem uzdolnionym w proponowanej formie jest działaniem oczekiwanym. Zajęcia rozwijające uzdolnienia będą prowadzili nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie dla rodzaju prowadzonych zajęć. Przewiduje się, że w zajęciach tych będzie mogło uczestniczyć maksymalnie 8 uczniów.

W § 9-13 projektu zachowane zostają zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze i zajęcia specjalistyczne, wymienione w dotychczasowych przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

W § 13 ust. 1 projektu określony został natomiast czas trwania zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i specjalistycznych. Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, służące wyrównywaniu braków programowych, mają charakter zajęć edukacyjnych, pomagających uczniowi opanować treści zawarte w podstawie programowej, natomiast zajęcia specjalistyczne to rodzaj szczególnej pomocy (terapii) wynikającej ze zdiagnozowanych u ucznia zaburzeń lub odchyleń rozwojowych, a także ze specyficznych trudności w uczeniu się. Zajęcia te nie mieszczą się w definicji zajęć lekcyjnych, rozumianych jako realizacja programu nauczania. Przewiduje się, że zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze będą trwały 45 minut, tak jak zajęcia lekcyjne. Godzina zajęć specjalistycznych trwa 60 minut. W § 13 ust. 2 zawarto przepis umożliwiający dostosowanie czasu trwania zajęć specjalistycznych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Uzasadnione może być podzielenie tych zajęć, np. ze względu stan zdrowia ucznia, na dwa spotkania. Zajęcia trwające pełne 60 minut, w przypadku takiego ucznia, mogą być zbyt męczące i nie przynieść oczekiwanych efektów. Przepis zawarty w § 13 ust. 2 pozwala na elastyczną, a przede wszystkim optymalną, organizację tych zajęć w przedszkolu, szkole czy placówce. Dokonanie właściwej oceny konkretnej sytuacji danego ucznia i w konsekwencji zorganizowanie dla niego odpowiedniej pomocy jest bowiem możliwe właśnie w przedszkolu, szkole i placówce.

W myśl § 14 projektu, zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i zajęcia specjalistyczne będą prowadzili nauczyciele posiadający kwalifikacje odpowiednie dla rodzaju prowadzonych zajęć określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400). Należy natomiast zwrócić uwagę, że w § 8, 14, 16 i 17 projektu (w związku z § 4 ust. 2) przewiduje się, że nie tylko zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i zajęcia specjalistyczne, ale również zajęcia rozwijające uzdolnienia i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej – prowadzą m.in. specjaliści. W porównaniu z dotychczasową regulacją, zawartą w § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7

stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach - określającą, że w przedszkolu, szkole i placówce mogą być zatrudnieni pedagog, psycholog, logopeda i doradca zawodowy - w projekcie wprowadza się otwarty katalog osób, które mogą realizować z uczniami poszczególne formy pomocy ze względu na swoje kwalifikacje w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej (tj. kwalifikacje odpowiednie dla rodzaju prowadzonych zajęć, wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli). Specjalistami, którzy na podstawie niniejszego rozporządzenia będą, w zależności od potrzeb, prowadzili zajęcia z uczniami, są w szczególności psycholodzy, pedagodzy, logopedzi i doradcy zawodowi. Proponowane rozwiązanie daje szersze możliwości reagowania na indywidualne potrzeby uczniów. Specjalista, jeżeli posiada przygotowanie pedagogiczne, może być zatrudniony przez dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. Natomiast specjalista nieposiadający przygotowania pedagogicznego, lecz odpowiednio przygotowany merytorycznie do prowadzenia danego rodzaju zajęć, będzie mógł zostać zatrudniony na podstawie ustawy – Kodeks pracy, zgodnie z art. 7 ust. 1a i 1b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Proponowane rozwiązanie daje dyrektorowi przedszkola, szkoły i placówki możliwość elastycznego organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów poprzez zatrudnianie specjalistów na określoną liczbę godzin do np. prowadzenia z uczniem określonego rodzaju terapii, niezależnie od trwającego do 31 maja każdego roku tzw. ruchu kadrowego.

4) § 18 (rozpoznanie indywidualnej potrzeby pomocy psychologiczno-pedagogicznej u danego ucznia)

W § 18 projektu określono sekwencję czynności, jakie nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem, są obowiązani podejmować w stosunku do danego ucznia w celu udzielenia mu odpowiedniej, indywidualnej formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Pierwszym etapem w tym postępowaniu są działania pedagogiczne podejmowane przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, służące rozpoznaniu zainteresowań, uzdolnień, w tym szczególnych uzdolnień, trudności w uczeniu się, czy też innego rodzaju indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych danego ucznia, a następnie - zaplanowaniu sposobów zaspokojenia stwierdzonych potrzeb (§ 18 ust. 1). W § 18 ust. 1 pkt 1 lit. a uregulowano prowadzoną przez nauczycieli, na etapie edukacji przedszkolnej, obserwację pedagogiczną zakończoną analizą i oceną gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna), natomiast w klasach I – III szkoły podstawowej wskazano działania pedagogiczne służące rozpoznaniu ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, co ma ogromne znaczenie dla dalszej pracy z uczniem i objęcia go właściwym indywidualnym wsparciem (§ 18 ust. 1 pkt 1 lit. b). W § 18 ust. 1 pkt 1 lit. c. podkreślona została rola doradztwa edukacyjno – zawodowego w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej, które pomagać ma uczniowi w dokonywaniu jak najlepszych wyborów dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. Odpowiednio gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna będą zatem miejscem, w którym zarówno uczeń, jak i jego rodzice, otrzymają wsparcie i wyczerpujące informacje na temat oferty szkół ponadgimnazjalnych, zawodów poszukiwanych na rynku pracy oraz zawodów zagrożonych bezrobociem. Uczeń będzie mógł się dowiedzieć jakie cechy osobowościowe są pożądane do pracy w konkretnym zawodzie oraz jakie są przeciwwskazania dla danego zawodu. Nauczyciele pomogą mu określić zainteresowania i wybrać najlepszą szkołę.

Krokiem, który nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista jest obowiązany podjąć w następstwie zidentyfikowania u ucznia określonej potrzeby w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jest przekazanie informacji o potrzebie objęcia ucznia pomocą dyrektorowi przedszkola, szkoły lub placówki, odpowiedzialnemu za jej zorganizowanie w danej jednostce (§ 18 ust. 2 projektu). Proponowane powyższe rozwiązania pozwolą na szybkie i efektywne zareagowanie na potrzeby ucznia, a następnie objęcie go bez zbędnej zwłoki wsparciem w przedszkolu, szkole lub placówce, bądź poinformowanie rodziców o konieczności specjalistycznej diagnozy w poradni psychologiczno – pedagogicznej.

5) § 19-24 (zespół nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, do którego zadań należy planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty; zadania zespołu)

Zwiększeniu efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi służyć będzie zespołowa formuła pracy nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, prowadzących zajęcia z danym uczniem, o której w § 19 ust. 1 projektu. Projektowane przepisy dotyczące zespołu nawiązują do wypracowanych dotychczas w przedszkolach, szkołach i placówkach dobrych praktyk pracy z uczniem wymagającym pomocy. Wdrożenie nowych rozwiązań przyczyni się do podnoszenia jakości edukacji poprzez właściwe wykorzystanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej do celów efektywnej realizacji zadań przedszkola, szkoły i placówki na poszczególnych etapach edukacyjnych.

Zespoły tworzy się w przedszkolach, szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych, szkolnych ośrodkach wychowawczych i ośrodkach rewalidacyjno – wychowawczych). Tworzenie zespołów w powyższych placówkach wynika ze specyfiki tych placówek, przejawiającej się przede wszystkim w ich zadaniach, są to bowiem placówki zapewniające możliwość pobierania nauki i opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie lub zagrożonymi niedostosowaniem społecznym, oraz w ich specjalnej organizacji pracy dostosowanej do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych tych uczniów oraz ich możliwości psychofizycznych, wynikających z rodzaju lub stopnia niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym. Są to z reguły placówki całodobowe, w których strukturze znajduje się szkoła specjalna. Placówki te zapewniają, odpowiednio dostosowaną do indywidualnych potrzeb tych uczniów, ofertę pomocy psychologiczno-pedagogicznej pełniącą fundamentalną rolę w osiągnięciu efektów w kształceniu i wychowaniu. Stosowanie nowej formuły udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w postaci zespołu nie wydaje się

celowe w pozostałych rodzajach placówek, których organizacja pracy nie ma charakteru ciągłego, a raczej cykliczny, i których adresatami nie są wyłącznie dzieci i młodzież wymagające specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania.

Zadaniem zespołu jest planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zespół będzie miał szersze zadania - wynikające z przepisów w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych oraz przepisów w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach – które łącznie z zadaniami z obszaru pomocy psychologiczno-pedagogicznej, składają się na całokształt zakresu działań zespołu związanych z kształceniem specjalnym ucznia, tj. z wykorzystaniem specjalnej organizacji nauki, form i metod pracy.

Zespół tworzy dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej - niezwłocznie po otrzymaniu przez szkołę, przedszkole lub placówkę orzeczenia lub opinii (§ 19 ust. 2 pkt 1). Dyrektor tworzy również zespół dla ucznia, wobec którego nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista stwierdził potrzebę objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wynikającą z przeprowadzonych działań pedagogicznych - niezwłocznie po poinformowaniu przez nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną (§ 19 ust. 2 pkt 2). Dzięki zaproponowanej w § 19 ust. 1 nowej formule pracy nauczycieli, wychowawców grupy wychowawczej i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, ich współpraca w przedszkolu, szkole i placówce uzyska określony intencjonalny charakter. Nauczyciele, wychowawcy grupy wychowawczej i specjaliści tworzący zespół, po dokonaniu analizy poziomu wiadomości, umiejętności i funkcjonowania danego ucznia oraz

określeniu trudności, na jakie napotykają w pracy z uczniem, będą mogli zaplanować indywidualną ścieżkę edukacyjną bądź edukacyjno-terapeutyczną danego ucznia, uwzględniającą potrzeby zdiagnozowane zarówno w przedszkolu, szkole i placówce, jak i wynikające z orzeczenia lub opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną. Współdziałanie wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia z danym uczniem pozwoli na opracowanie, przyjęcie i realizację spójnego i konsekwentnego planu oddziaływań edukacyjnych lub terapeutycznych. Proponowana forma współpracy umożliwi także ustalenie działań o znaczeniu priorytetowym wobec danego ucznia.

Przepisy § 20 projektu określają zadania zespołu w odniesieniu do odpowiednio ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego orzeczenie o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania albo opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej oraz w odniesieniu do ucznia wobec którego na podstawie działań pedagogicznych rozpoznano indywidualną potrzebę objęcia pomocą.

W odniesieniu do każdej z powyższych grup uczniów, do zespołu będą należały następujące zadania związane z planowaniem udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tj. zespół będzie ustalał zakres, w którym uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej (§ 20 ust. 1 pkt 1) oraz będzie zalecał formy, sposoby i okres jej udzielania, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu lub opinii oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (§ 20 ust. 1 pkt 2). Do zadań zespołu należy także planowanie działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego (dotyczy uczniów gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej - § 20 ust. 1 pkt 3). Zespół będzie ponadto podejmował, stosownie do potrzeb, działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych (§ 24).

Zalecenia zespołu dotyczące form, sposobów i okresów udzielania poszczególnym uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej będą podstawą dla dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki do podjęcia ustaleń dotyczących udzielania tym uczniom pomocy, w tym ustaleń dotyczących wymiaru godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane (§ 21 ust. 1 zdanie pierwsze). Organizując pomoc psychologiczno – pedagogiczną dla ucznia, dyrektor

szkoły uwzględnia wykorzystanie godzin pozostających w jego dyspozycji, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. Godziny te, zgodnie z ustawą oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.), mogą być przeznaczane na rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów, a także służyć wyrównywaniu szans edukacyjnych i pokonywaniu trudności. W § 21 ust. 1 w zdaniu drugim projektu wskazuje się, że z uwzględnieniem godzin do dyspozycji dyrektora szkoły można ustalić wymiar godzin zajęć z uczniami szczególnie uzdolnionymi, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć specjalistycznych (korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym) oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki niezwłocznie poinformuje na piśmie rodziców ucznia (albo pełnoletnich uczniów) o przyjętych ostatecznych ustaleniach dotyczących form, sposobów i okresu, w jakim uczniowi będzie udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna (§ 21 ust. 2 projektu). Ustalone przez dyrektora przedszkola, szkoły i placówki, dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, formy, sposoby i okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, stanowią część - opracowywanego również w ramach pracy zespołu - indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego (§ 21 ust. 3), przewidzianego w rozporządzeniu w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych oraz w rozporządzeniu w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach.

Do rodzaju zadań zespołu o innym charakterze, wskazanych w § 22 ust. 3 rozporządzenia, należy określanie działań wspierających wobec rodziców ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Natomiast w odniesieniu do ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego

obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, oraz dla ucznia, wobec którego na podstawie działań pedagogicznych rozpoznano indywidualną potrzebę objęcia pomocą - zespół opracowuje plan działań wspierających, określając w szczególności cele do osiągnięcia w pracy z uczniem, działania realizowane z uczniem, metody pracy z uczniem oraz działania wspierające wobec rodziców ucznia (§ 22 ust. 1). Plan działań wspierających określa ponadto zakres dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, o którym mowa w przepisach w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. Wspólny plan działań wspierających zespoły mogą opracować dla grupy uczniów, jeśli rozpoznano u nich jednorodne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne (§ 22 ust. 2).

We wszystkich powyższych przypadkach, w ramach ustalania działań wspierających ucznia i rodziców ucznia, zespół określa również, w miarę potrzeb, zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, oraz organizacjami społecznymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Zadania z tego zakresu realizują m.in. centra pomocy rodzinie, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki pomocy społecznej czy też świetlice socjoterapeutyczne i środowiskowe. Przedszkola, szkoły i placówki, tak jak dotychczas, współpracować będą również z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się sprawami uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Współpraca ta będzie polegała na wspieraniu, przez te instytucje i organizacje, szkół, przedszkoli i placówek w działaniach zmierzających do wzbogacenia bazy dydaktycznej w specjalistyczny sprzęt i pomoce dydaktyczne oraz w organizacji szkoleń i konferencji, a także na udziale przedszkoli, szkół i placówek w przedsięwzięciach służących zaspokajaniu potrzeb uczniów, organizowanych przez te instytucje bądź organizacje, lub też na udziale tych instytucji i organizacji, w formie honorowego patronatu lub spotkań z uczniami, nauczycielami i rodzicami uczniów, w przedsięwzięciach organizowanych w przedszkolach, szkołach i placówkach. Włączenie w realizację zadań zespołu poradni psychologiczno-pedagogicznych nawiązuje do dotychczasowych rozwiązań, wykorzystujących współpracę poradni

z przedszkolami, szkołami i placówkami. Należy jednak podkreślić, że dzięki nowemu rozwiązaniu, jakim jest konkretne włączenie, na podstawie planu działań wspierających, poradni psychologiczno – pedagogicznej w sferę działań wspierających uczniów, ich rodziców i nauczycieli, zacieśnia się współpraca danej poradni z przedszkolem, szkołą lub placówką, a poradnia staje się poradnią „opiekującą” się tym przedszkolem, szkołą lub placówką. Poradnie będą również udzielały nauczycielom pomocy w tworzeniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, według których będzie prowadzona praca z uczniem posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, a także w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych. Pojawiające się nowe problemowe zachowania dzieci i młodzieży, związane np. z cyberprzemocą lub uzależnieniem od komputera, wymagają od nauczycieli nowych umiejętności wychowawczych. Specjaliści pracujący w poradniach bądź zatrudnieni obecnie w szkołach są pierwszym źródłem informacji i wsparcia dla nauczyciela poszukującego nowych sposobów pomocy uczniom. Podobnie jak dotychczas poradnie, w ramach swoich zadań przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, będą prowadziły specjalistyczną, pogłębioną diagnozę uczniów, w szczególności w sytuacjach, gdy wsparcie udzielone w przedszkolu, szkole czy placówce okaże się niewystarczające.

Kolejnym zadaniem zespołu jest dokonywanie oceny efektywności pomocy psychologiczno – pedagogicznej udzielonej uczniowi (§ 23). Zespół dokonuje tej oceny w trzech sytuacjach, tj. po zakończeniu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej (wówczas ocena dotyczy danej formy pomocy) - § 23 ust. 1 pkt 1, przed opracowaniem arkusza organizacji przedszkola, szkoły lub placówki na kolejny rok szkolny (wówczas ocena dotyczy pomocy udzielonej uczniowi w danym roku szkolnym) - § 23 ust. 1 pkt 2, oraz w związku z wcześniejszym zakończeniem udzielania uczniowi danej formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej - § 23 ust. 2 i 4. Dokonując oceny efektywności pomocy psychologiczno – pedagogicznej udzielonej uczniowi zespół określa wnioski i zalecenia dotyczące dalszej pracy z uczniem oraz rekomenduje dalszy sposób postępowania w zakresie pomocy, jaka powinna być udzielana uczniowi. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

ocena efektywności pomocy będzie uwzględniana podczas dokonywania przez zespół wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, zgodnie z zadaniami zespołu określonymi w przepisach w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych oraz w przepisach w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach.

6) § 25 i 26 (organizacja pracy zespołu)

Organizację pracy zespołu określają przepisy § 25 i 26 projektu. Pracę zespołu lub zespołów koordynuje osoba lub osoby wskazane przez dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki (§ 19 ust. 3). Osoba (osoby) koordynująca pracę zespołu zwołuje spotkania zespołu (§ 25 ust. 2). Spotkania te odbywają się w miarę potrzeb, w szczególności w związku z wykonywaniem przez zespół poszczególnych, określonych w rozporządzeniu, zadań, tj. na etapie określania przez zespół zaleceń dotyczących form, sposobów i okresów udzielania uczniom pomocy, następnie w celu opracowania dla uczniów planów działań wspierających, i wreszcie w celu dokonania oceny efektywności udzielonej uczniom pomocy. Zespół może także spotykać się w innych sytuacjach, jeżeli będzie taka potrzeba (§ 25 ust. 1).

W pracach zespołu, na wniosek dyrektora, mogą uczestniczyć przedstawiciele poradni psychologiczno-pedagogicznej (tj. poradni „opiekującej” się danym przedszkolem, szkołą lub placówką) oraz, na wniosek rodzica ucznia, stosownie do potrzeb, również inne osoby, w tym inni specjaliści (§ 26 ust. 3). Zaangażowanie przedstawiciela poradni psychologiczno-pedagogicznej umożliwi skorzystanie z wiedzy i umiejętności specjalisty, w szczególności gdy taki specjalista nie jest zatrudniony w danej szkole czy placówce. Dyrektor przedszkola, szkoły i placówki będzie obowiązany do poinformowania rodziców ucznia o terminie spotkania zespołu. Rodzice będą mogli uczestniczyć w spotkaniu zespołu analizującego sytuację ich dziecka oraz określającego obszary, w których potrzebuje ono wsparcia (§ 26 ust. 2), a jeżeli nie wezmą udziału w spotkaniu zespołu, to otrzymają pisemną

informację o ustalonych przez dyrektora formach, sposobach i okresie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane.

7) § 27 i 28 (karta indywidualnych potrzeb ucznia)

Karta indywidualnych potrzeb ucznia (zwana dalej „kartą”) jest nowym rozwiązaniem wprowadzonym w § 27 projektu. Kartę zakłada się dla każdego ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, oraz dla ucznia, który takiego orzeczenia albo opinii nie posiada, a u którego dokonane zostało rozpoznanie indywidualnej potrzeby objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Karty nie zakłada się dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, również w sytuacji, gdy posiada on jednocześnie orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego albo orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, ponieważ wszystkie ustalenia zespołu dotyczące tego ucznia umieszczane są w indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych opracowywanych dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Kartę będzie zakładał i prowadził zespół, poza jednym przypadkiem, w którym to dyrektor przedszkola lub szkoły wpisuje do karty informacje o ustalonych przez siebie formach, sposobach i okresie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane. Wpisując powyższe informacje, dyrektor umieszcza w karcie datę i podpis (§ 27 ust. 3). Natomiast podpisy na karcie osób obecnych na posiedzeniu zespołu stanowić będą jednocześnie potwierdzenie pracy zespołu, bez konieczności przygotowywania odrębnego protokołu z odbytego spotkania zespołu. Po każdym spotkaniu zespołu kartę przedstawia się dyrektorowi przedszkola lub szkoły.

Zakres informacji zawartych w karcie określa § 27 ust. 2. W karcie znajdzie się informacja czy uczeń posiada orzeczenie lub opinię albo informacja o stwierdzonej potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wynikającej

z przeprowadzonych działań pedagogicznych, zakres, w którym uczeń wymaga wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jego predyspozycje i wybitne uzdolnienia, które należy rozwijać, okresowe oceny efektywności działań podejmowanych wobec ucznia, wnioski i zalecenia do dalszej pracy. Posiadane przez ucznia orzeczenie lub opinia, będące podstawą diagnozy, składać się będzie razem z kartą, na dokumentację dotyczącą udzielanej danemu uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Ideą karty jest bowiem zebranie wszystkich zgromadzonych o uczniu informacji i wykorzystanie ich w celu optymalizacji oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Tak przygotowana dokumentacja będzie stanowiła cenne źródło informacji dla rodziców, nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, w tym również w przypadku zmiany przez ucznia przedszkola lub szkoły. Zgodnie bowiem z § 20 ust. 2 projektu, zespół może określić zalecane formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej także na podstawie informacji zawartych w karcie przekazanej do nowego przedszkola lub szkoły. Takie rozwiązanie pozwoli na natychmiastowe wdrożenie działań pomocowych będących kontynuacją wsparcia udzielanego w poprzednim przedszkolu lub szkole. Karta może też być pomocna dla rodziców współuczestniczących w realizacji zaleceń dotyczących objęcia ich dziecka odpowiednimi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Analizą informacji zawartych w karcie będzie się można posłużyć w trakcie indywidualnych konsultacji z uczniem dotyczących wyboru kierunku kształcenia i zawodu.

W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wymienione wyżej funkcje, analogicznie jak karta, spełniać będzie indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny.

8) § 29 – 31 (zadania pedagoga, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego wykonywane w przedszkolu, szkole i placówce poza pracą w ramach zespołu)

Pozostałe zadania pedagoga, psychologa, logopedy i doradcy zawodowego, wykonywane w przedszkolu, szkole i placówce poza pracą w ramach zespołu, szczegółowo wskazują § 29-31 projektu. Zmiana w stosunku do przepisów § 15 ust.

3-6 obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, polega na połączeniu zadań dla pedagoga i psychologa, realizowanych odpowiednio do posiadanych kwalifikacji (§ 29). W sposób syntetyczny określono zadania logopedy. Zadania doradcy zawodowego ujęto w sposób bardziej elastyczny, rozszerzając je także na nauczyciela planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole lub placówce. Zadania doradcy zawodowego lub nauczyciela planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole lub placówce, wyznaczonego przez dyrektora szkoły lub placówki w przypadku braku w szkole lub placówce doradcy zawodowego, przewidziano w § 31. Należy natomiast podkreślić, że treści doradztwa edukacyjno – zawodowego realizują również nauczyciele poszczególnych zajęć edukacyjnych, w mniejszym lub większym zakresie w zależności od rodzaju nauczanego przedmiotu. Treści te wynikają bowiem z podstawy programowej kształcenia ogólnego. Tej tematyce poświęcane są również godziny do dyspozycji wychowawcy klasy. Elementy doradztwa edukacyjno – zawodowego pojawiają się niemalże na każdym przedmiocie, a rolą nauczycieli prowadzących zajęcia edukacyjne jest ich podkreślenie, zwrócenie uwagi na ważność tej problematyki i ukierunkowanie ucznia czy to na poszukiwanie dodatkowych informacji, ze wskazaniem źródła, czy też udzielenie mu odpowiedzi na stawiane pytania.

Zrezygnowano z przepisu § 15 ust. 3 pkt 7 dotychczasowego rozporządzenia dotyczącego działań pedagoga na rzecz organizowania pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, ponieważ nie jest to zadanie szczególnie związane z pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Zadania w tym zakresie szczegółowo będą przewidziane, tak jak obecnie ma to miejsce, w rozporządzeniu w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. Statut każdej szkoły powinien zawierać m.in. formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych potrzebna jest pomoc i wsparcie, w tym również działania na rzecz zorganizowania pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Na tej podstawie dyrektor, organizując pracę szkoły, będzie wskazywał pracownikom zadania do realizacji, stosownie do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości, uwzględniając posiadane zasoby kadrowe.

9) § 32 (pomoc merytoryczna poradni psychologiczno-pedagogicznych)

§ 32 projektu przewiduje, podobnie jak to ma miejsce obecnie, obowiązek poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, oraz placówek doskonalenia nauczycieli do udzielania wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom odpowiednio w przedszkolu, szkole i placówce.

10) § 33-38 (regulacje przejściowe)

Przepisy przejściowe w § 33-38 projektu rozporządzenia określają obowiązki przedszkoli, szkół i placówek związane z rozpoczęciem stosowania regulacji niniejszego rozporządzenia.

Regulacje te określają, że w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych i gimnazjach, w tym specjalnych, oddziałach specjalnych zorganizowanych w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych oraz w placówkach przepisy niniejszego projektu rozporządzenia będą stosowane od dnia 1 września 2011 r., natomiast w przypadku szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych, z wyjątkiem szkół specjalnych - od roku szkolnego 2012/2013 (§ 33 i § 36). Zatem w przedszkolach i gimnazjach, szkołach specjalnych wszystkich typów, oddziałach specjalnych zorganizowanych w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych oraz w placówkach pomoc psychologiczno-pedagogiczna na zasadach określonych w niniejszym rozporządzeniu będzie udzielana począwszy od roku szkolnego 2011/2012. Do końca roku szkolnego 2010/2011 pomoc psychologiczno-pedagogiczna w powyższych jednostkach organizacyjnych jest udzielana na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach (§ 35 ust. 1). Natomiast w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych, z wyjątkiem szkół specjalnych, na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana do końca roku szkolnego 2011/2012 (§ 38). W § 35 ust. 2 projektu określa się ponadto czas funkcjonowania w gimnazjach klas wyrównawczych. Do końca roku szkolnego

2011/2012 w gimnazjach (z wyjątkiem gimnazjów specjalnych oraz oddziałów specjalnych zorganizowanych w gimnazjach ogólnodostępnych) klasy wyrównawcze mogą być organizowane na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach.

Stosowanie przepisów projektu rozporządzenia od roku szkolnego 2011/2012 w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych jest związane z objęciem zindywidualizowanym wsparciem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, w szczególności posiadających diagnozę przedszkolną wynikającą z przepisów rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Natomiast w roku szkolnym 2012/2013 po raz pierwszy dzieci sześciolatnie rozpoczną obowiązkową naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej. Ponieważ w myśl niniejszego rozporządzenia do działań pedagogicznych nauczycieli i specjalistów należy, między innymi, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży oraz planowanie sposobów ich zaspokojenia, w odniesieniu do dzieci w wieku przedszkolnym realizacja tych zadań pozwoli na lepsze przygotowanie ich do edukacji szkolnej. Wyniki dokonanych obserwacji pedagogicznych wykorzystywane będą z powodzeniem przez nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, w szczególności w celu rozpoznawania ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, czy też w celu rozpoznawania zainteresowań i uzdolnień dzieci.

Uzasadnieniem dla rozpoczęcia realizacji zadań w gimnazjach od dnia 1 września 2011 roku jest nowa formuła egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2011/2012. Zespół nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem rozpozna jego potrzeby, zaproponuje zalecane sposoby wsparcia oraz dokonywał będzie oceny efektywności udzielanej uczniowi przez cały rok szkolny pomocy. Praca zespołu w roku poprzedzającym nowy egzamin ma na celu zapewnienie uczniom gimnazjów zindywidualizowanego wsparcia w zależności od zdiagnozowanych potrzeb oraz jak najlepsze przygotowanie ich do tego egzaminu.

W celu jak najlepszego zaplanowania udzielania od roku szkolnego 2011/2012 - w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych, gimnazjach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty, oraz w szkołach specjalnych wszystkich typów i oddziałach specjalnych zorganizowanych w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i

ponadgimnazjalnych - poszczególnych form pomocy określonych w projektowanym rozporządzeniu, a także w celu zagwarantowania związanej z tym odpowiedniej liczby godzin zajęć, przewiduje się podjęcie działań przygotowawczych w roku szkolnym 2010/2011, określonych w § 34.

Przewiduje się, że w roku szkolnym 2010/2011, w terminie do dnia 31 marca 2011 r., powinno nastąpić utworzenie zespołów oraz zrealizowanie przez zespoły zadań związanych z określeniem obszarów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w których uczniowie wymagają wsparcia, oraz zaleceniem form, sposobów i okresów udzielania uczniom pomocy w roku szkolnym 2011/2012 (zadania, o których mowa w § 20 ust. 1 rozporządzenia). Następnie, w terminie do dnia 30 kwietnia 2011 r. dyrektorzy powyższych przedszkoli, szkół i placówek będą obowiązani ustalić dla uczniów formy, sposoby i okresy udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane w roku szkolnym 2011/2012. Należy podkreślić, że ustalona w powyższy sposób sekwencja działań ma na celu zagwarantowanie, aby arkusz organizacji przedszkola, szkoły lub placówki na rok szkolny 2011/2012 umożliwiał realizację nowych zasad pomocy psychologiczno-pedagogicznej od pierwszych dni nowego roku szkolnego.

Stosując analogiczną konstrukcję jak w § 34, w § 37 przewiduje się sekwencję działań przygotowujących udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej na nowych zasadach w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych, z wyjątkiem szkół specjalnych, począwszy od roku szkolnego 2012/2013.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Rozporządzenie będzie oddziaływać na uczniów wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ich rodziców i nauczycieli, a także na wszystkie podmioty obowiązane do organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, do których zalicza się: publiczne przedszkola, szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze, placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim oraz upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, a także placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został skierowany do zaopiniowania przez następujące związki zawodowe i partnerów społecznych:

- 1) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 2) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 3) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
- 4) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80”, Komisja Krajowa;
- 5) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”;
- 6) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 7) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 8) Krajową Sekcję Oświaty NSZZ „Solidarność”;
- 9) Forum Związków Zawodowych;

- 10) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 11) Krajowy Komitet Wychowania Resocjalizującego;
- 12) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji;
- 13) Fundację Synapsis;
- 14) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 15) Polskie Towarzystwo ADHD;
- 16) Polski Związek Głuchych - Zarząd Główny;
- 17) Polski Związek Niewidomych - Zarząd Główny;
- 18) Polski Związek Logopedów;
- 19) Polskie Towarzystwo Dysleksji;
- 20) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 21) Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu;
- 22) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 23) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 24) Polską Radę Ekumeniczną;
- 25) Radę Szkół Katolickich;
- 26) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 27) STO Ogólnopolskie Forum Rodziców;
- 28) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 29) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
- 30) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 31) Konfederację Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 32) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 33) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
- 34) Radę Główną Szkolnictwa Wyższego;
- 35) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 36) Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;

- 37) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli;
- 38) Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego;
- 39) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 40) Krajową Izbę Edukacji.

Projekt został również przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Rzecznika Praw Dziecka i Rzecznika Praw Obywatelskich.

W dniu 30 czerwca 2010 r. projekt rozporządzenia został zaakceptowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Rzecznik Praw Dziecka postulował czytelne uwzględnienie w przepisach oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkole podstawowej. Uwagę uwzględniono.

W wyniku konsultacji społecznych uwagi do projektu zgłosiły następujące podmioty: Związek Nauczycielstwa Polskiego - Zarząd Główny, NSZZ „Solidarność” Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania, Sekcja Oświaty i Wychowania Regionu Gdańskiego NSZZ „Solidarność”, Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”, Polski Związek Logopedów Zarząd Główny, Polskie Towarzystwo Logopedyczne Zarząd Główny, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Dysleksji, Porozumienie AUTYZM-POLSKA oraz Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego.

1) Związek Nauczycielstwa Polskiego - Zarząd Główny zgłosił uwagę, iż niekorzystne dla dzieci i młodzieży jest odejście w projekcie od określenia maksymalnej liczebności grup realizujących zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne lub socjoterapeutyczne. Uwagę uwzględniono w § 7-12 projektu rozporządzenia.

Związek Nauczycielstwa Polskiego uznał, że błędem i działaniem na szkodę uczniów jest planowana likwidacja klas terapeutycznych i wyrównawczych. Uwaga została częściowo uwzględniona. Przywrócono przepisy dotyczące organizacji klas

terapeutycznych. Natomiast uznano, iż godziny do dyspozycji dyrektora szkoły wynikające z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela mogą służyć realizacji m.in. zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z uczniami uczęszczającymi dotychczas do klas wyrównawczych. Te dodatkowe godziny w tygodniu mogą być także wykorzystane przez nauczycieli do świadczenia innych, niż zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, form pomocy przyczyniających się do wyrównywania szans edukacyjnych uczniów.

Wątpliwości budziła proponowana ilość informacji, którą miałyby zawierać karta indywidualnych potrzeb ucznia. Uwaga nie została uwzględniona. Ideą karty jest zebranie wszystkich zgromadzonych o dziecku informacji i wykorzystanie ich w celu optymalizacji oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych nauczycieli i wychowawców oraz świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Tak przygotowana dokumentacja będzie stanowiła cenne źródło informacji dla rodziców, nauczycieli i specjalistów, w tym również w przypadku zmiany przez dziecko szkoły, i pozwoli na natychmiastowe wdrożenie działań pomocowych będących kontynuacją wsparcia udzielanego w poprzedniej placówce. Karta może też być pomocna dla rodziców, współuczestniczących w realizacji zaleceń dotyczących objęcia ich dziecka odpowiednimi formami wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, w tym wskazówki do pracy w domu..

Uwaga Związku Nauczycielstwa Polskiego, aby bez zgody rodziców karta (zwłaszcza w proponowanej w projekcie rozporządzenia formie) nie była przekazywana do jakiegokolwiek innej szkoły, podobnie jak w przypadku orzeczenia (opinii) poradni, została uwzględniona w przepisie § 28 ust. 3 projektu, który stanowi, iż w przypadku przejścia ucznia do innej szkoły, kartę przekazuje się do tej szkoły za zgodą rodziców lub pełnoletniego ucznia.

Związek Nauczycielstwa Polskiego wnioskował również o przesunięcie terminu wdrażania projektowanych rozwiązań. Propozycja Związku wskazywała na dzień 1 września 2011 r. jako datę wejścia w życie rozporządzenia oraz 1 września 2012 r. jako termin stosowania przepisów w przedszkolach, szkołach i placówkach. Uwaga częściowo uwzględniona. W przedszkolach i gimnazjach przepisy niniejszego projektu rozporządzenia będą stosowane od roku szkolnego 2011/2012. W przypadku szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych od roku szkolnego 2012/2013. W przedszkolach i szkołach specjalnych wszystkich typów oraz

w placówkach, pomoc psychologiczno-pedagogiczna na zasadach określonych w niniejszym rozporządzeniu będzie udzielana uczniom począwszy od roku szkolnego 2011/2012.

2) NSZZ „Solidarność” Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania, zgłosiła uwagę, iż niezasadne jest ponowne rozpoznawanie ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się w „szkołach dla uczniów głębiej i głęboko niepełnosprawnych intelektualnie”, gdyż uczniowie przychodzą z diagnozą z poradni. Należy wyjaśnić, że w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 156, poz. 1046) został dodany § 1a zawierający definicję pojęcia specyficzne trudności w uczeniu się. Należy ponadto zaznaczyć, że w odniesieniu do uczniów, u których poradnia zdiagnozowała upośledzenie umysłowe w stopniu znacznym lub głębokim, nie rozpoznaje się specyficznych trudności w uczeniu się, ponieważ pojęcie to odnosi się wyłącznie do uczniów w normie intelektualnej.

Kolejna uwaga dotyczyła obaw o nadmierną liczbę spotkań zespołu oraz konieczność wydawania kart praktycznie dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych w szkołach i placówkach kształcenia specjalnego. Uwagę przyjęto. Karty tej nie będzie zakładało się dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na to, że wszystkie ustalenia zespołu zawarte w karcie umieszczane będą w indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych opracowywanych dla posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Kolejna uwaga Sekcji dotyczy zmian zmierzających do pozbawienia dyrektorów szkół możliwości tworzenia klas terapeutycznych i wyrównawczych. Uwaga częściowo uwzględniona (uzasadnienie jak w przypadku takiej samej uwagi zgłoszonej przez Związek Nauczycielstwa Polskiego).

3) Sekcja Oświaty i Wychowania Regionu Gdańskiego NSZZ „Solidarność” zgłosiła uwagi, które dotyczyły zobowiązania nauczycieli do opracowywania dużej liczby

indywidualnych programów, dodatkowego obciążenia nauczycieli, zwiększenia biurokracji w szkołach. Uwagi nie uwzględniono. Proponowane rozwiązania nie nakładają na nauczycieli obowiązku opracowywania dodatkowych programów. Obecnie istnieje obowiązek opracowywania indywidualnych programów edukacyjnych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach i szkołach specjalnych oraz integracyjnych, który zostanie zastąpiony obowiązkiem opracowywania przez zespół indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych. Trudno zgodzić się z przesłanymi uwagami, ponieważ sposób organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym nie może zależeć od miejsca realizacji kształcenia, skoro tak zdecydowali rodzice. Rolą i zadaniem szkoły jest stworzyć uczniowi jak najlepsze warunki do zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb. Dlatego kształcenie ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego powinno przebiegać tak samo w przyjmującej takiego ucznia szkole specjalnej, integracyjnej czy ogólnodostępnej. Zwrócić uwagę należy także na fakt, że tworzenie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dotyczy jedynie uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Dla uczniów z innego rodzaju specjalnymi potrzebami nauczyciele i specjaliści prowadzący z nim zajęcia opracowują plan działań wspierających zawierający m.in. działania, które powinny być organizowane również obecnie na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.). Do wynikających z powyższych przepisów działań należy np. dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, czy objęcie ucznia różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej na podstawie opinii lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, wydanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

Nie uwzględniono uwag, które dotyczyły materii innych rozporządzeń lub wymagałyby nowych upoważnień w ustawie (propozycja wpisania nauczyciela specjalisty terapii pedagogicznej do ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, a także do rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz do rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, jako specjalisty uprawnionego do prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych).

4) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa” postulował, aby w przepisie § 4 ust. 2 projektu dokonać zmiany określenia „nauczycieli i specjalistów” na „nauczycieli – specjalistów”. Uwagi nie uwzględniono. Możliwość zatrudniania osób niebędących nauczycielami na podstawie Kodeksu pracy wynika z art. 7 ust. 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Zwrócono ponadto uwagę na potrzebę zmiany § 2 ust. 1 pkt 11 projektu, który w opinii Związku jest zbyt szczegółowy i nie obejmuje pomocą psychologiczno-pedagogiczną wszystkich uczniów mających trudności adaptacyjne. Uwagę uwzględniono poprzez doprecyzowanie przepisu. Proponowano również zrezygnować z tych formy pomocy, które nie są pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Zaproponowano wykreślić: zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów (chyba, że zainteresowania te dotyczą np. psychologii), zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (bo jest to pomoc edukacyjna) oraz działania na rzecz zorganizowania pomocy materialnej (bo to jest pomoc socjalna). Uwagi w większości uwzględniono. Zgodnie z postulatem, usunięto z projektu przepis włączający do pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanie pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Zadania w tym zakresie szczegółowo będą przewidziane, tak jak obecnie ma to miejsce, w rozporządzeniu w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

W odniesieniu do § 13 ust. 1 projektu Związek proponuje przepis mówiący, że zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzą nauczyciele specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednio do rodzaju prowadzonych zajęć. Uwagę uwzględniono.

Postulat, aby zrezygnować z zakładania karty indywidualnych potrzeb ucznia każdemu dziecku korzystającemu z pomocy psychologiczno – pedagogicznej,

uwzględniono w ten sposób, że karty nie będzie zakładało się dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

5) Polski Związek Logopedów - Zarząd Główny zgłosił uwagę, aby określić czas trwania zajęć specjalistycznych na 45 minut. Zdaniem Polskiego Związku Logopedów, w systemie szkolnym gdzie zajęcia trwają 45 min, bardzo trudne do realizacji będzie prowadzenie zajęć specjalistycznych trwających 60 min. Jest to, zdaniem Związku, do wykonania w przedszkolu. Uwagi nie uwzględniono. Przyjęto zasadę, że godzina lekcyjna oraz godzina zajęć dydaktyczno-wyrównawczych trwają 45 minut. Czas ten przeznaczony jest na realizację programu nauczania, a w przypadku zajęć dydaktyczno-wyrównawczych na wyrównywanie braków i pokonywanie trudności związanych z opanowaniem treści programowych. Natomiast inne zajęcia, w tym specjalistyczne, trwają 60 minut. Wyraźnie należy podkreślić, że niezależnie od rodzaju zajęć, czas określony został dla ucznia, a nie dla nauczyciela. Czas pracy nauczyciela określa ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela. Uwzględniono uwagę, aby wskazać w przepisach liczebność grupy zajęć logopedycznych. W odniesieniu do wszystkich form zajęć grupowych uwagę uwzględniono w przepisach § 8-12 projektu rozporządzenia wskazując maksymalną liczbę uczniów na zajęciach.

Wniosku, aby nałożyć na organy prowadzące obowiązek organizacji zajęć logopedycznych we wszystkich przedszkolach i szkołach podstawowych, a co za tym idzie obligatoryjnie zatrudniać w przedszkolach i szkołach logopedów, nie uwzględniono. Należy zauważyć, że zatrudnianie logopedów w przedszkolach lub szkołach ma charakter dynamiczny, uzależniony od zdiagnozowanych w danym momencie u konkretnych uczniów zaburzeń i wad wymowy. Innymi słowy, przedszkole i szkoła muszą mieć zapewnioną możliwość elastycznego zatrudniania logopedów, w zależności od konkretnych potrzeb uczniów. Dyrektor przedszkola lub szkoły, jeśli uzna zatrudnienie logopedy za konieczne, powinien wystąpić do organu prowadzącego o przyznanie środków finansowych na jego zatrudnienie w wymiarze stosownym do potrzeb. Rozporządzenie przewiduje, że na podstawie zawartych w kartach zaleceń zespołu dyrektor przedszkola lub szkoły będzie ustalał formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz liczbę

godzin potrzebną na realizację poszczególnych form pomocy, a zatem również zajęć logopedycznych (§ 20 ust. 1 i § 21 ust. 1).

6) Polskie Towarzystwo Logopedyczne - Zarząd Główny wniósł uwagę, iż w rozporządzeniu nie znalazł się przepis jasno określający jakie kwalifikacje powinna posiadać osoba udzielająca pomocy logopedycznej. Uwagi nie uwzględniono. Zajęcia specjalistyczne, w tym logopedyczne, prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie dla rodzaju prowadzonych zajęć (§ 13 ust. 1 projektu). Kwalifikacje logopedy zostały określone w § 21 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400).

7) Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Dysleksji sugerował wprowadzenie przepisu o dostosowaniu wymagań wobec ucznia ze stwierdzoną dysleksją zobowiązującego go do systematycznej pracy nad pokonywaniem trudności w tym zakresie. Udokumentowana praca byłaby warunkiem przyznania uczniowi ulg związanych z dostosowaniem warunków przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów. Uwagi nie uwzględniono, ponieważ korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest dobrowolne. Także postulat wprowadzenia obowiązku organizacji we wszystkich przedszkolach i szkołach zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, a także uwzględnienia ich w ramowych planach nauczania – został odrzucony. Organizacja takich zajęć w przedszkolach i szkołach powinna odbywać się w sposób elastyczny, uzależniony od konkretnych potrzeb uczniów. Należy zauważyć, że z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych powinien korzystać uczeń, wobec którego zespół zalecił taką formę pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przy czym rodzice ucznia zawsze mogą podjąć odmienną decyzję w tej sprawie.

Wniosek, aby terapeuta pedagogiczny pełnił rolę tzw. koordynatora ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, nie wymaga uregulowania w niniejszym rozporządzeniu. Dyrektor szkoły jako osoba odpowiadająca za organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w

szkole, może bez przeszkód powołać takiego koordynatora. Uwagi, aby w każdej szkole był zatrudniony terapeuta pedagogiczny i logopeda, nie uwzględniono. Polityka kadrowa należy do wyłącznej kompetencji dyrektora przedszkola i szkoły. Na podstawie zalecanych przez zespół nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem form pomocy psychologiczno – pedagogicznej, dyrektor ustala formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno - pedagogicznej oraz określa liczbę godzin potrzebną na realizację poszczególnych form pomocy (§ 20 ust. 1 i § 21 ust. 1). Dyrektor przedszkola lub szkoły określa tym samym potrzeby jednostki w zakresie zatrudnienia odpowiednich specjalistów, uwzględniając ten fakt w arkuszu organizacji przedszkola lub szkoły na nowy rok szkolny.

Postulowano ponadto, aby zajęcia specjalistyczne w szkole trwały 45 minut. Uwagi nie uwzględniono. Przyjęto zasadę, że godzina lekcyjna oraz godzina zajęć dydaktyczno-wyrównawczych trwają 45 minut. Przeznaczone są na realizację programu nauczania, w przypadku zajęć dydaktyczno-wyrównawczych na wyrównywanie braków i pokonywanie trudności związanych z opanowaniem treści programowych. Natomiast inne zajęcia, w tym specjalistyczne, trwają 60 minut (§ 13 projektu). Wyraźnie należy podkreślić, że niezależnie od rodzaju zajęć, czas określony został dla ucznia, a nie dla nauczyciela. Czas pracy nauczyciela określa ustawa - Karta Nauczyciela. Uwzględniono uwagę dotyczącą pozostawienia dotychczasowych przepisów w sprawie organizacji klas terapeutycznych.

8) Porozumienie AUTYZM-POLSKA zgłosiło szereg uwag, w tym potrzebę doprecyzowania pojęcia „specyficznych trudności w uczeniu się”. Uwagi nie uwzględniono. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 156, poz. 1046) został dodany § 1a zawierający definicję pojęcia specyficzne trudności w uczeniu się.

Zgłoszona w formie pytania uwaga, kto w szkole byłby odpowiedzialny za rozpoznanie specyficznych trudności w uczeniu się na pierwszym etapie edukacyjnym, została w projektowanych przepisach dokładnie określona (§ 17 ust. 1). Nauczyciele na pierwszym etapie edukacyjnym w szkole podstawowej rozpoznają ryzyko wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się, natomiast diagnoza

specyficznych trudności w uczeniu się dokonywana jest przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną. Codzienna obserwacja uczniów przez nauczycieli i specjalistów prowadzących z nimi zajęcia edukacyjne pozwoli na wcześniejsze zauważenie i pomoc w przypadku pojawiających się trudności. Zdaniem Porozumienia mają miejsce przypadki bardzo późnego diagnozowania u uczniów z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera, specyficznych trudności w uczeniu się. W takich sytuacjach, rodzice ucznia mogą w każdej chwili złożyć w poradni psychologiczno-pedagogicznej wniosek o wydanie opinii dotyczącej występujących trudności w uczeniu się. Ponadto, w posiadanym już przez ucznia orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego poradnia wskazuje zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Porozumienie proponuje, aby katalog placówek współpracujących ze szkołą poszerzyć o ośrodki (w tym terapeutyczne) i poradnie specjalistyczne. Uwaga została uwzględniona. Przepis § 4 ust. 3 projektu rozporządzenia uwzględnia ten postulat w ogólnym sformułowaniu dotyczącym współpracy z instytucjami wspierającymi planowanie i realizację zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

9) Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego proponuje poszerzyć skład Zespołu poprzez dodanie przepisu „nauczyciel wychowawca klasy” – jako osoba najbardziej zainteresowana problemami ucznia oraz jako główna osoba do kontaktu z rodzicami. Uwaga nie została uwzględniona. Wychowawca klasy uczestniczy w pracach zespołu, ponieważ prowadzi zajęcia z uczniem. Szczegółowe zadania wychowawcy klasy określa dyrektor szkoły. Postulatu, aby rozporządzenie zawierało wzory dokumentacji nie uwzględniono, z powodu braku upoważnienia ustawowego do wprowadzenia takiej regulacji.

3. Wpływ projektu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Zadanie udzielania dzieciom i młodzieży w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach pomocy psychologiczno - pedagogicznej jest obecnie

realizowane. Zasadniczą zmianą, jaka zachodzi w nowej organizacji tej pomocy w przedszkolach, szkołach i placówkach, jest wyeksponowanie zespołowej pracy nauczycieli oraz podkreślenie, że osobami uprawnionymi do korzystania z pomocy psychologiczno – pedagogicznej są uczniowie, którzy wymagają wsparcia ze względu na bardzo różnorodne rozpoznane indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

Nowe zasady organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych będą sprzyjać poprawie efektywności wykorzystania istniejących zasobów kadrowych przedszkoli, szkół i placówek. Zadania w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej będą realizowane tak jak dotychczas przez nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach. Proponowane rozwiązania przyczynią się jednak m.in. do optymalnego wykorzystania godzin, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, w przypadku uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego przyczynią się do optymalnego wykorzystania zwiększonej subwencji oświatowej, a także przyczynią się do efektywniejszego niż dotychczas planowania zajęć z uczniami adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb. Ponieważ czas prowadzenia zajęć w ciągu 45 minut dotyczy wyłącznie zajęć o charakterze edukacyjnym, określenie w § 13 ust. 1 czasu jednej jednostki zajęć specjalistycznych na 60 minut porządkuje dotychczasową praktykę.

Należy podkreślić, że projektowane regulacje są konsekwencją zmian dokonanych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

4. Wpływ projektu na rynek pracy

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.